

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش برنامه ریزی آموزشی

عنوان:

تحلیل محتوای کتاب‌های ریاضی دوره راهنمایی تحصیلی از دیدگاه الگوی آموزش

خلاقیت پلسک

استاد راهنما

دکتر علیرضا عصاره

استاد مشاور

دکتر حسن ملکی

استاد داور

دکتر محمدعلی نعمتی

پژوهشگر

رضا پرستار پریخان

بهار ۱۳۹۲

تقدیم به:

پدرم که همواره عامل ایجاد انگیزه، مشوق و راه‌گشای من در طی این مسیر بودند و در این راه مرا یاری نموده‌اند.

و مادرم که باغبان زندگی من بوده و در لحظه لحظه زندگی‌ام یاور و پشتیبانم بوده است.

و در آخر تقدیم به دوستان عزیزم جناب آقای سروان پرویز پویامنش و جناب آقای عزت ممی زاده مدیر محترم مدرسه حضرت ولی عصر (عج) شهرستان مشگین شهر که مشوق من برای ادامه تحصیل بودند ، بدون طلب هیچ مقصودی مگر اعتلال

روح.

تقدیر و تشکر:

در ابتدا خداوند مَنان را شاکرم که به بنده حقیر توفیق تهیه و تدوین این پژوهش را عنایت فرمود.

پایان نامه ی حاضر، حاصل تلاش استادان فرزانه ای است که در طول دوران تحصیلاتم افتخار تعلّم در محضر آنان را داشته و در پرتو دانش بیکران شان، بهره های فراوان برده ام. شایسته است از پرتو افکنی طلعت وجود استاد راهنمای گرامی جناب آقای دکتر علیرضا عصاره که در طول پژوهش فروغ راه بود و راهنمایی های ایشان که چون آب شفاف و گوارا به پژوهش جان می بخشید، سپاسگزاری نمایم.

از استاد مشاور عزیزم جناب آقای دکتر حسن ملکی که با مطالعه دقیق و تذکرات به جا، سبب شدند که پژوهش با دقت بیشتری انجام شود و در این پژوهش یاری گر و مشوق تداوم راه بوده اند، بسیار سپاسگزارم و نیز از جناب آقای دکتر محمد علی نعمتی که زحمت داوری این پایان نامه را برعهده گرفتند کمال تشکر را دارم. و هم چنین بر خورد لازم می دانم که از خواهر زاده ی عزیزم جناب آقای پیمان ممی زاده که در تایپ این پایان نامه مرا یاری نمودند تشکر کنم.

چکیده

پژوهش حاضر با عنوان "تحلیل محتوای کتاب‌های ریاضی دوره‌ی راهنمایی تحصیلی از دیدگاه الگوی آموزش خلاقیت پلسک" انجام شده است.

جامعه آماری این پژوهش شامل کتابهای ریاضی دوره‌ی راهنمایی می باشد. حجم نمونه برابر با حجم جامعه انتخاب گردید. ابزارهای این پژوهش الگوی خلاقیت پلسک و فرم محقق ساخته می باشد. برای تحلیل محتوای کتاب‌های ریاضی از یک طرح کدگذاری استفاده گردید. این کار در سه مرحله انجام شد: در مرحله‌ی اول، واحدهای غیرفعال کتاب کنار گذاشته شدند. در مرحله‌ی دوم، واحدهای فعال که فقط به افزایش مهارت و کاربرد پرداخته بودند، کنار گذاشته شدند. در مرحله‌ی سوم واحدهای فعال که به توسعه و افزایش خلاقیت پرداخته بودند، بر مبنای شاخص‌های چرخه‌ی خلاقیت هدایت شده‌ی پلسک، کدگذاری شدند. داده‌های حاصل با استفاده از شیوه‌های آماری توصیفی و تحلیل داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد: (۱) کتاب‌های ریاضی دوره راهنمایی از نظر ضریب درگیری متن، وسوالات بایادگیرنده فعال هستند. (۲) کتاب‌های ریاضی دوره راهنمایی در توسعه و افزایش خلاقیت در یادگیرندگان در حد کمی موفق هستند. (۳) برنامه‌ی درس ریاضی در دوره‌ی راهنمایی شرایط را بروز خلاقیت بطور کامل فراهم نمی کند و در آن طرح مشخص برای آموزش خلاقیت ایجاد نشده است. (۴) از منظر الگوی آموزش خلاقیت پلسک در کتاب‌های ریاضی دوره‌ی راهنمایی بیشتر به اصل اول خلاقیت پلسک "اصل توجه" پرداخته شده و به اصل دوم یعنی "اصل گریز" در حد متوسط اشاره شده است و به اصل سوم "اصل تحرک" کمتر توجه شده است.

کلید واژه‌ها: دوره‌ی راهنمایی، آموزش خلاقیت، کتاب‌های ریاضی دوره راهنمایی، الگوی پلسک، اصل توجه، اصل گریز، اصل تحرک.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه
۱۴	بیان مساله
۱۸	اهداف پژوهش
۱۹	سوالات پژوهش
۱۹	اهمیت و ضرورت تحقیق
۲۴	تعریف واژه مفاهیم
فصل دوم مبانی نظری و پیشینه تحقیق	
۲۸	مقدمه
۲۸	خلاقیت
۲۹	تفکر خلاق
۳۰	خلاقیت چیست
۳۰	خلاقیت در فرهنگنامه
۳۱	مفهوم خلاقیت
۳۱	عناصر خلاقیت
۳۳	ویژگیهای افراد خلاق
۳۴	مراحل رشد خلاقیت از نظر چاوهان
۳۶	موانع فردی در بروز خلاقیت
۳۷	روان‌شناسی اهمیت و خلاقیت
۴۲	مکاتب دیدگاه‌ها و نظریه‌های خلاقیت

۴۴	دیدگاه‌ها درباره خلاقیت
۵۱	تئوری‌های تلاقی در خلاقیت
۵۲	ابعاد خلاقیت
۵۵	برنامه ریزی درسی خلاقیت
۵۶	محتوای درسی و خلاقیت
۵۶	راههای تدوین برنامه‌های درسی برای رشد خلاقیت
۵۸	محیط کلاسی مناسب برای پرورش خلاقیت
۵۹	خصوصیات معلم در کلاس تفکر خلاق
۵۹	مواد درسی و خلاقیت
۶۰	روش‌های پرورش خلاقیت در محیط مدرسه و کلاس درس
۶۰	ریاضیات و حل مساله‌ای
۶۲	آموزش خلاقیت با تاکید بر دوره راهنمایی
۶۲	رابطه بین خلاقیت و آموزش ریاضی
۶۵	رابطه بین خلاقیت و استعداد در ریاضی
۶۷	دیدگاه توسعه فرآیندهای ذهنی
۶۸	مبانی نظری
۷۱	برنامه‌ریزی درسی و مراحل آن
۷۲	گزینش هدف‌ها
۷۲	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی
۷۳	تعیین هدف‌های برنامه درسی
۷۳	محتوای برنامه درسی
۷۴	مبانی برنامه درسی
۷۴	جامعه، فراگیران و دانش به عنوان مبانی برنامه درسی

۷۵	ارزشها و مبانی درسی
۷۷	نقش هدف در برنامه‌ریزی درسی
۷۷	مراحل برنامه‌ریزی درسی
۷۸	محتوا و برنامه‌های درسی
۸۰	ساختار رشته درسی
۸۱	ریاضیات چیست
۸۱	اهمیت آموزش ریاضیات
۸۲	اهداف آموزش ریاضیات
۸۳	اصول آموزش ریاضی مدرسه‌ای
۸۴	استانداردهای آموزش ریاضی مدرسه
۸۵	آموزش و پرورش دوره‌ی راهنمایی
۸۶	اهمیت دوره راهنمایی تحصیلی
۸۶	اهداف دوره راهنمایی تحصیلی
۸۷	ویژگی‌های دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی تحصیلی
۸۷	دوره‌ی راهنمایی
۸۹	خصوصیات اجتماعی
۹۰	خصوصیات عاطفی
۹۰	خصوصیات ذهنی
۹۱	اهداف آموزش و پرورش در دوره‌ی راهنمایی
۹۱	اهداف پایه اول دوره‌ی راهنمایی
۹۴	هدف‌های ویژه دوره‌ی راهنمایی
۹۵	ریاضیات دوره‌ی راهنمایی
۹۶	اهداف کلی آموزش ریاضیات در دوره‌ی راهنمایی

۹۶	هدف‌های آموزش ریاضی در دوره‌ی راهنمایی.....
۹۸	تحلیل محتوا.....
۱۰۰	محتوا.....
۱۰۳	تحلیل محتوا.....
۱۰۴	مراحل تحلیل محتوا.....
۱۰۵	انواع تحلیل محتوا.....
۱۰۶	تکنیک‌های متداول در تحلیل محتوای کتاب درسی.....
۱۰۶	خصوصیات و ویژگیهای تحلیل محتوا.....
۱۰۸	تعریف محتوا.....
۱۰۸	معیارهای انتخاب محتوا.....
۱۰۹	ضوابط عملی برای انتخاب محتوا.....
۱۱۰	سازماندهی.....
۱۱۰	اصل اهمیت.....
۱۱۱	اصل علاقه.....
۱۱۱	اصل سودمندی.....
۱۱۱	اصل قابلیت یادگیری.....
۱۱۲	اصل وحدت.....
۱۱۲	اصل توالی.....
۱۱۲	اصل استمرار.....
۱۱۲	اصل تعادل.....
۱۱۳	اصل اعتبار.....
۱۱۳	اصل وسعت.....
۱۱۳	مطالعات تمیز.....

۱۱۵	دیدگاه پلسک.....
۱۱۸	مدل تحلیلی تحقیق.....
۱۱۸	مدل چرخه خلاقیت هدایت شده ی پلسک.....
۱۲۳	رهیافت چیست؟.....
۱۲۴	رهیافت های پایه ای درخلاقیت هدایت شده پلسک.....
۱۲۸	پیشینه ی پژوهش.....
۱۳۸	مروری برتحقیقات انجام شده.....

فصل سوم روش شناسی پژوهش

۱۴۱	مقدمه.....
۱۴۲	روش پژوهش.....
۱۴۳	جامعه آماری.....
۱۴۳	نمونه روش نمونه گیری و حجم نمونه.....
۱۴۴	روش اجرای پژوهش.....
۱۴۹	ابزار پژوهش.....
۱۴۹	روایی ابزار جمع آوری داده ها.....
۱۵۰	پایایی ابزار جمع آوری داده ها.....
۱۵۰	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده

۱۵۳	تجزیه و تحلیل دادهها(یافته های تحقیق).....
۱۵۳	توصیف آمار ی متغیرهای پژوهش.....

فصل پنجم بحث و نتیجه گیری

۱۶۹	مقدمه.....
۱۶۹	تفسیر داده های جمعیت شناختی نمونه تحقیق.....

۱۶۹	تفسیر نتایج و یافته های سوالات پژوهش
۱۷۵	نتیجه گیری کلی
۱۷۶	پیشنهادهایی برای پژوهش های آینده
۱۷۸	پیشنهادهای قابل ا جرادر جهت امر بهبود یاددهی و یادگیری در درس ریاضی
۱۷۸	محدوبتهای پژوهش
۱۸۰	منابع
۱۹۱	پیوست

فهرست جداول ها و نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۲ چهار رشته در هم تنیده در تعریف خلاقیت از نظر رودز.....	۴۱
نمودار ۲-۲: محورهای خلاقیت در برنامه درسی.....	۵۸
نمودار ۲-۳ مدل چرخه ی خلاقیت هدایت شده پلسک.....	۱۲۲
جدول ۱-۱-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۳
نمودار ۱-۱-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۴
جدول ۲-۱-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۴
نمودار ۲-۱-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۵
جدول ۳-۱-۴: جدول فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۵
نمودار ۳-۱-۴: نمودار فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۶
جدول ۴-۱-۴: جدول فراوانی واحدهای کتاب ریاضی اول راهنمایی.....	۱۵۷
جدول ۱-۲-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی دوم راهنمایی.....	۱۵۸
نمودار ۱-۲-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی دوم راهنمایی.....	۱۵۸
جدول ۲-۲-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی دوم	
راهنمایی.....	۱۵۹
نمودار ۲-۲-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی دوم	
راهنمایی.....	۱۵۹

جدول ۳-۲-۴: جدول فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی دوم

راهنمایی..... ۱۶۰

نمودار ۳-۲-۴: نمودار فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی دوم

راهنمایی..... ۱۶۰

جدول ۴-۲-۴: جدول فراوانی واحدهای کتاب ریاضی دوم

راهنمایی..... ۱۶۱

جدول ۱-۳-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۲

نمودار ۱-۳-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال و غیر فعال کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۲

جدول ۲-۳-۴: جدول فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۳

نمودار ۲-۳-۴: نمودار فراوانی واحدهای فعال کاربردی و فعال خلاق کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۳

جدول ۳-۳-۴: جدول فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۴

نمودار ۳-۳-۴: نمودار فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۴

جدول ۴-۳-۴: جدول فراوانی واحدهای کتاب ریاضی سوم

راهنمایی..... ۱۶۵

نمودار ۴-۴-۴: فراوانی واحدهای فعال خلاق کتاب های ریاضی دوره

راهنمایی..... ۱۶۶

جدول ۴-۴-۱: جدول فراوانی واحدهای خلاق کتاب ریاضی دوره

راهنمایی..... ۱۶۷

فصل اول
کلیات تحقیق

مقدمه :

طبیعت آدمی چنان سرشته شده است که خواهان رشد و آزادی و استقلال و دانایی و توانایی و رفاه است. علی رغم تفاوت‌های بسیار میان مردم کشورهای مختلف جهان، امروزه با دنیای انسان متمایز در روی کره ی زمین مواجه هستیم. یکی انسانی که از علوم و تکنولوژی و مزایای تمدن جدید بهره مند است و دیگری انسانی که گرفتار فقر و ناآگاهی و محرومیت از مواهبی است که ارمغان دانش و تکنولوژی است آنچه مردم جهان را به دو گروه شمال^۱ و جنوب^۲ تقسیم می کند اساسا مربوط به تسلط در علوم و تکنولوژی و استفاده از آن است. کشور مانیز که در شمار ممالک موسوم به جنوب به حساب مساله ای بزرگتر از دستیابی به معرفت و تکنولوژی و علم ندارد.

ما به برکت فرهنگ اصیل خود بر این باوریم که رشد یافتگی فرهنگ و دانش و مهارت که مصالح اصلی بنای سعادت است. صرفا در یک محیط تعلیم و تربیت سالم و پیشرفته بدست می آید و هم چنین موقعیتی زمانی برای ما فراهم می شود که آموزش و پرورش مردم ما برای دستیابی به فرهنگ و تمدن و علوم و تکنولوژی مدرن با برنامه ریزی سنجیده آموزشی و درسی صورت بگیرد. (سیلور، ۱۹۹۲، ترجمه خویی نژاد، ۱۳۷۴).

بنابراین برنامه باید از خاصیت "باز بودن" برای تازه های علمی و اجتماعی بهره مند می گردد و همین خاصیت برنامه مستلزم این است که هر برنامه درسی در طول اجزای بوسیله محققان مورد ارزشیابی قرار گیرد و در صورت مشاهده نارسایی، نسبت به تکمیل و جبران آن نارساییها اقدام شود. (همان منبع).

کتاب درسی یکی از مهم ترین ارکان مهم نظام آموزشی و پرورشی است و در تحقق اهداف نظام آموزشی نقش تعیین کننده ای دارد. اگر برنامه های درسی و محتوای کتابهای مربوط به برنامه ها هماهنگ با هدفهای کلی و هدفهای جزئی نباشد نمی توان

---

¹North
²south

نسبت به تحقق هدفهای مورد نظر امیدی داشت. از آنجا که نظام آموزشی و پرورشی در جمهوری اسلامی متمرکز و معلم و برنامه و کتاب محورهای اساسی آموزش و یادگیری هستند و با توجه به آنکه در بسیاری از موارد کتاب درسی تنها وسیله آموزشی است که در اختیار معلم و دانش آموزان قرار دارد و فرایند تدریس و یادگیری صرفاً به اتکای محتوای برنامه و مفاهیم و ارزشهای مطرح شده در آن صورت می پذیرد. و نیز از آنجایی که ارزشیابیهای تحصیلی امتحانات متعدد براساس محتوای کتاب درسی و برنامه آموزشی^۳ مربوط صورت می گیرد. نقش کتاب به عنوان محتوای برنامه آموزشی بسیار مهم تلقی می شود و جای تعمق و بررسی و تتبع فراوان دارد. (همان منبع).

بازنگری، تجدید نظر و اصلاح محتوای کتابهای درسی زمینه های رشد و تکامل برنامه ریزی درسی و به تبع آن رشد و بهبود و پیشرفت تحصیلی را بدنبال خواهد داشت. (همان منبع)

با آگاهی بر نقش و اهمیت کتاب درسی در پیشرفت امر آموزش و با توجه به تغییر نظام آموزشی متوسطه ضرورت دارد تا به بررسی کتابهای درسی و تحلیل محتوای آنها پرداخته شود و در این میان بررسی محتوای کتابهای ریاضی از اهمیت بسزایی برخوردار است. با توجه به مطالب مطروحه در بالا، پژوهش حاضر کتابهای ریاضی پایه سوم راهنمایی را موضوع بررسی و تحقیق قرار داده و به بررسی محتوای این کتابها براساس مدل خلاقیت پلسک می پردازد تا موجب کسب بازخوردهای کلی جهت تصمیم گیریهای بعدی در مورد برنامه ریزی و تالیف، تجدید نظر و اصلاح کتابهای درسی مذکور شود. (همان منبع).

شعاری نژاد، علی اکبر (۱۳۶۸) مبانی روان شناختی تربیت صفحه ۳۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات فرهنگی^۳

ما توان آن را داریم در کارهای خلاقیت روزمره وارد شویم یا در مورد آن قضاوت و داوری و بحث کنیم. کارهایی از قبیل این که به طور آنی دستور طبخ یک غذا را بدهیم، از یک وسیله آن چنان که کاربردش بیان شده است استفاده نکنیم، یا از روی حرکات بدن در ارتباطات روزمره ی خود معانی و احساساتی را حدس بزنیم و بفهمیم. خصوصاً کودکان در ورود به کارهای خلاقانه نظیر ایفای نقش خیالی، یا استفاده از اسباب بازی های خود و استفاده از وسایل دیگر به شکلی خیالی استاد و ماهر هستند.

تجربیات "آهان" نه تنها هنگام کار روی مسائل علمی برای افراد اتفاق می افتد، بلکه حتی در مسائل روزمره ای مثل به یاد آوردن نام رفیق یا مکانی بعد از این که آنها را فراموش کرده ایم اتفاق می افتد. ما از این که احتمال دارد در انجام یک فعالیت خلاقانه مرتکب اشتباه شویم نباید هراس داشته باشیم. به عنوان مثال ممکن است در یک فعالیت خلاق ریاضی دچار اشتباه شویم ولی همین جایز الخطا بودن منجر به نتیجه های موفق انسانی می شود. برای نمونه دلایل و براهین گوناگون قضیه ی پنجه اقلیدس^۴، منجر به ابداع هندسه ی غیر اقلیدسی شد. و یا حدس پوانکاره^۵ که ریاضیدانان برای اثبات آن بیش از ۱۰۰ سال تلاش کردند در سال ۲۰۰۳ توسط یک ریاضی دان روسی اثبات شد و به جرأت می توان گفت که اثبات این ریاضیدان نتیجه تلاش گروهی از ریاضیدانان در این ۱۰۰ سال بوده است، هرچند که دلایل آن ها ناقص و کمبودهایی داشته است. (سریرامن^۶، ۲۰۱۰).

دنیایی که ما در آن زندگی می کنیم به سرعت در حال دگرگونی و تغییر است و در این زمان، تفکر خلاق کلیدی است که امکان مواجهه با مشکلات، تطبیق و در نهایت موفقیت را برای ما فراهم می سازد. در حل خلاق مسئله انسان تمام توانایی مغزی خود

---

⁴- Euclid

⁵-Poincare

⁶-Sariraman

را به کار می‌گیرد. (میرکمالی، ۱۳۸۷). و از آنجا که یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد انسان در میان تمامی موجودات زمین برخورداری از نیروی تفکر و مسئولیت ناشی از آن است؛ بررسی جنبه‌های مختلف فکر و شیوه‌های فعال و خلاق کردن تفکر و تقویت قدرت نقد و درک دقیق و واقع‌بینانه، از موضوعات مهمی است که انسان‌ها برای کشف حقیقت و تقلید از آن؛ باید بیاموزند و به کار گیرند. (شریعتمداری، ۱۳۶۷).

یکی از مهمترین راهکارهای اجرای ایده‌های خلاق در دنیای واقعی گنجاندن آن‌ها در محتوای کتب درسی است. محتوا یک ویژگی خاص دارد و آن اینکه مستقیماً با روح دانش‌آموز ارتباط دارد. (ملکی، ۱۳۷۶).

نتیجه‌های بسیاری از تحقیق‌ها و دستاوردهای علمی نشان می‌دهد که خلاقیت را می‌توان هم آموزش و هم پرورش داد و نقش بالای کتاب درسی در جهت پرورش و شکوفایی استعدادها و خلاقیتی دانش‌آموزان واقعیتی مسلم است. بنابراین باید دید آیا محتوای خوب کتاب درسی بر میزان رشد و افزایش خلاقیت دانش‌آموزان اثرگذار خواهد بود یا نه؟ و این موضوعی است که در تحقیق حاضر به بررسی آن پرداخته ایم. علاوه بر آن در این فصل از پژوهش: به بیان و شرح و وضوح تحقیق، ضرورت و اهمیت آن، اهداف کلی و جزئی و فرضیه‌های پژوهش اشاره شده و در انتهای فصل اول، تعاریف نظری و عملیاتی در تحقیق بیان گردیده است.

بیان مسأله:

پژوهش حاضر با این پیش‌فرض انجام می‌گیرد که محتوای خوب و مناسب کتب ریاضی دوره‌ی راهنمایی می‌تواند در رشد و شکوفایی دانش‌آموزان تاثیر مثبت و بهتری داشته باشد. از طریق این پژوهش دو مسأله مهم در نظام آموزشی، یعنی وضعیت محتوای کتب ریاضی دوره‌ی راهنمایی و تأثیر آن در خلاقیت ذهنی فراگیران و در

نتیجه نقشی که محتوای کتاب های درسی در شکوفایی خلاقیت دانش آموزان می تواند داشته باشد، مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت.

لذا پژوهشگر بر این شد تا مدل خلاقیت هدایت شده ی پلسک را در تحلیل محتوای کتاب های ریاضی دوره ی راهنمایی مورد استفاده قرار دهد. علاقه پژوهشگر به نوآوری در تبدیل مدل عملیاتی و صنعتی پلسک به سبکی برای تحلیل محتوای کتاب های درسی نیز دلیل دیگری برای انتخاب این مدل در تحقیق حاضر بود.

این تحقیق به این منظور انجام می گیرد که مشخص کند، تاچه اندازه محتوای کتابهای ریاضی دوره ی راهنمایی باتوجه الگوی خلاقیت، دانش آموزان را درگیر فعالیت های فکری خلاق می کنند؟

باتوجه به اینکه کتاب ریاضی یکی از مولفه های مهمی است که در تدوین آن کاستی ها و نقص هایی وجود دارد پژوهشگر را بر آن وا داشت که باتوجه به مطالعاتی که از پژوهش های مرتبط در این زمینه داشتند (من جمله پژوهش های تیمز که درباره خلاقیت ریاضی کار کرده و به نتایج مطلوبی دست یافته) بر این شدم که باتوجه به علاقه خود به این مساله پژوهش خود را در زمینه کتاب ریاضی دوره ی راهنمایی و آن هم از دیدگاه الگوی خلاقیت پلسک انجام دهم.

با این توصیف، پرداختن به دغدغه هایی بسیار مهم اجتناب ناپذیر است: آیا آموزش درس ریاضی در دوره ی راهنمایی در پرورش و شکوفایی خلاقیت در فراگیران نقشی ایفا می کند؟ و اگر بلی، چقدر؟ و آیا این حد، نیازهای جهان پر شتاب و تغییر امروز را پاسخگو خواهد بود؟ آیا امروز دانش آموز اول راهنمایی مقدمات حلّ مسأله را یاد می گیرد؟ آیا ۱۵ سال آینده این فراگیر می تواند خود را با تغییرات بسیار وسیع دانش و تکنولوژی همسو نماید؟ لذا محقق بر این شد تا با روش تحلیل محتوا حاصل برنامه ی درسی ریاضی که همان کتاب درسی ریاضی است را